

त्वत्ति श्रीसर्वोपमापागेत्तया दिस्सक ल गुणागरी ॐ  
वरा ॥ वमारास्सामर्थः ॥

तस्य

मेव ह्येदं तद्विदो वदन्ति पदेष्टुदा नैपुरुषं दधाने विश्वं जटेका रसावी भव  
वात निज मो विद्या विद्या तन्मा यः ॥

त्वत्ति श्रीसर्वोपमानो

|               |
|---------------|
| आशा अरुकाधि   |
| 1971          |
| ASHA ARCHIVES |

पुत्रमातृका



स्वात स्वामि श्रीस

अःम श्रीगणेशायनमः॥ ॥यस्यज्ञानदयासिन्धोरगाधस्यानघागुणाः॥सेव्यतामक्षयो  
धीरांसश्रियेवामृतायव॥१॥समाहृत्यान्यतंत्राणि संक्षिप्यैःप्रतिसंस्कृतैः॥सम्पूर्णमु  
च्यतेवर्गैर्नामलिङ्गानुमासतः॥२॥प्रायशोरूपभेदेनसाहस्रवर्णाचक्रत्रचित्॥स्त्रिपु  
त्रपुंसकंश्रेयंतद्विशेषविधेरुक्तचित्॥३॥भेदाख्यानायनद्वन्द्वेनैकशेषोत्तशंक  
रः॥कृतोत्रभिन्नलिङ्गानामनुक्तानाकमाहते॥४॥त्रिलिङ्गात्रिविधतिप्रदंमिथुनेतुह  
योरिति॥निषिद्धलिङ्गंशेषार्थत्वंताथादिनपूर्वभाक्॥५॥स्वरूपयंसर्गनाकत्रिः  
दिवत्रिदशलयाः॥सुरलोकोद्यौदिवौदेस्त्रियांलोकौवेत्रिपिष्टाः॥६॥अमराभिर्जरादे

गुरु

१



वास्त्रिदशाविबुधाः सुराः सुधर्वाणाः सुमनसस्त्रिदिवेशादिवौकसः ॥ १ ॥ आदितेयादि  
विषदो लेखा अदिति नंदनाः ॥ आदित्यामभवोस्वप्नाममर्त्याममृतांभसः ॥ २ ॥ बहिर्मु  
खाः क्रतुभुजा गीर्वाणा दानवारयः ॥ हंसदरका दैवतानि पुंसि वा देवतास्त्रियाम् ॥ ३ ॥ आ  
दित्य विश्ववसवस्तुषिता भास्वरानिलाः ॥ महाराजिकसाध्याश्च रुद्राश्च गणा देवताः ॥  
॥ १० ॥ विद्याघरोऽसरो यशश्चो गंधर्वकिन्नराः ॥ पिशाचो गृह्यकः सिद्धो भूतो मीदेवयो  
नयः ॥ ११ ॥ असुरा दैत्या दैते यदनुजेन्द्रा रिदानवाः ॥ शुकशिष्यादिति सुताः पूर्वदेवाः सुर  
द्विषः ॥ १२ ॥ सर्वज्ञः सुरतो बहुदो धर्मराजस्तथागतः ॥ समंतभद्रो भगवान्भारजि श्लोकः



अःम  
२

जिज्जिनः॥१३॥ षडभिज्ञोदशचलोदयवादीचिन्तायकः॥ मुनिदुःश्रीघनःशास्त्रामुनिंशा  
कामुनितुयः॥१४॥ सशाकपसिंहःसर्वाथःसिद्धःश्रीश्वेतनिश्चयः॥ गौतमश्चार्कचंधु  
श्चमायादेवीसुतश्चसेः॥१५॥ ब्रह्मात्मभूःसुरज्येष्ठःपरमेष्ठीपितामहः॥ हिरण्यगर्भो  
लोकेशःस्वयंभूश्चतुरात्मनः॥१६॥ धाताव्रयोनिर्दुहितोविरञ्चिःकमलासनः॥ स्वया  
प्रजापतिर्वैधाविधाताविश्वाभृदिधिः॥१७॥ नाभिजन्मोदजःपूर्वोनिधनःकमलोद्भूतः  
वः॥ सदानन्दोरजोमूर्तिःसत्यकोहंसवाहनः॥१८॥ विष्णुर्नारायणःकृष्णोवैकुण्ठः  
विश्वरश्मिः॥ दामोदरोहृषीकेशःकेशचोमाधवःस्वभूः॥१९॥ दैत्यारिःपुण्डरीकाक्षो

गुरु  
२



गोविन्दो गरुडध्वजः ॥ पीताम्बरः ॥ युतः शार्ङ्गः ॥ विश्वसेनो जनार्दनः ॥ १० ॥ उपेन्द्र इन्द्रावरजः  
अक्रपाणिश्चतुर्भुजः ॥ पद्मनाभो मधुरिणोऽसुदेवस्त्रिविक्रमः ॥ ११ ॥ देवकीनन्दनः श्री  
रिः श्रीपतिः ॥ पुरुषोत्तमः ॥ वनमाली वलिधंसी कंसारातिरथोक्षजः ॥ १२ ॥ विश्वंभरः  
॥ कैटभजिद्विधुः श्रीवत्सलांछनः ॥ पुराणपुरुषो यज्ञपुरुषो नरकांतकः ॥ १३ ॥ जलः  
शाघी विश्वरूपो मुकुटो मुरमदनः ॥ वसुदेवोऽस्य जनकः सख्यानकदुन्दुभिः ॥ १४ ॥ वः  
लभदः ॥ प्रलम्बघ्ना वलदेवोऽयुताग्रजः ॥ रेवतीरमणो रामः कामपालो हलायुधः ॥ १५ ॥  
नीलाम्बरः रौहिण्यस्तालांको मुसलीहली ॥ संकर्षणः सीरपाणिः कालिन्दीमेदनोः



अःम वलः॥ २४॥ मदनोमन्मथोमारः प्रद्युम्नोमीनकेतनः॥ कंदर्पोदर्यकौतंगः कामः पंचश  
रः स्मरः॥ २५॥ शंवरारिर्मनसिजः कुसुमेषुरतन्यजः॥ पुष्पधन्वारतिपतिर्मकरध्वजः  
आत्मभूः॥ २६॥ अससूर्विश्वकेतुः स्यादतिरुद्धउषापतिः॥ लक्ष्मीः पद्मालयापद्माकः  
मल्लार्हीर्हरिप्रियाः॥ २७॥ कुंदिरालोकमातामाक्षीराधितनयारमा॥ शंखोलक्ष्मी  
पतेयाञ्चजन्यश्चक्रसुदर्शनः॥ कौमोदकीगदागङ्गोतन्दकः कौस्तुभोमणिः॥ २८॥ ग  
रुत्मानुगारुहस्ताक्षोवैततेयः स्वर्गेश्वरः॥ नागांतकोविम्वरथः सुपर्णः पन्नगाशतः॥ गुरु  
॥ २९॥ शंभुरीशः पशुपतिः शिवः भूलीमहेश्वरः॥ ईश्वरः सर्वईशानः शंकरश्चन्द्रशे  
चाप्रशार्ङ्गमुरारेस्तु श्रीवत्सलांछनं स्मृतं॥ ३०॥ अश्वाश्च शैव्यसुर्यविमघपुष्पवलाहकाः॥  
सारथिर्दाहकोमन्त्री स्युद्धवोवनजोगजः॥ ३१॥ २३



स्वरः॥ ३० ॥ भूतेशः स्वर्गपरशुर्निरीशो गिरिशो मृदः॥ मृत्युञ्जयः कृत्तिवासाः पिनाः  
की प्रमथाधिपः॥ ३१ ॥ उग्रः कपर्दी श्रीकण्ठः श्रितिकण्ठः कपालभृत्॥ वामदेवोः  
महादेवो विरुपाक्षस्त्रिलोचनः॥ ३२ ॥ कृशानुरताः सर्वशोचूर्जटिनीललोहितः॥ हरः  
स्मरहरो भर्गश्चोचकस्त्रिपुरांतकः॥ ३३ ॥ गंगाधरो भवकरिपुः कतुध्वंसी हृषधञः॥ यो  
मकेशो भवो भीमः स्यात्तारुडुमापतिः॥ ३४ ॥ कपर्दी स्यञ्जटाजूटपिनाको जगवध  
नः॥ प्रथो मेः स्युः पारिषदावस्त्राण्याद्यास्तुमांतरः॥ ३५ ॥ विभूतिर्भूतिरैश्वर्यमणिमा  
दिकमश्रुधाः॥ अणिमामहिमा चैवलधिमा गरिमा तथा॥ ३६ ॥ प्राप्तिप्राकां स्यमिः

३७ अहिर्ध्रुवभूतिश्च गजारिश्च महानरः॥ ३८



अःम शंलवशित्ववाप्तसिद्धियां॥ उमाकात्यायनीगौरीकालीहैसवतीभरती॥ ३६॥ शिवाः  
भवानीरुद्राणीशर्वाणीसर्वमंगला॥ अथर्णापार्वतीदुर्गामुजानीवल्लिकाविकाः॥  
॥ ३७॥ आर्यादाक्षासर्वावैदगिरिजामेनकात्मजा॥ विनायकोविघ्नराजहैमातुरगः  
लाधियाः॥ ३८॥ अथैकदत्तहेरम्बलम्बादरगजाननाः॥ कार्तिकेयोमहासेनःशर  
जम्भाषजाननः॥ ३९॥ पार्वतीनन्दनःस्कन्दसेनानीरग्निसुरगुहः॥ बाहुलेयस्तारकः  
जिह्विशारवःशिविवाहनः॥ पारामातुरशक्तिधरःकुमारःकौञ्चदारणः॥ ४०॥ भृंगी गुरु  
भृंगीरिदितुंजीतन्दिनीतदिकेश्वरः॥ ४१॥ कर्ममाटीतुवामुण्डाचर्ममुण्डातुवर्चिः ४



काः॥ इन्द्रो मरुत्वात्मघवाचिरोजाः पाकशासनः॥ ४४॥ हृदभवाः सुतासीरः पुरुहूतः  
पुरन्दरः॥ जिष्णुर्लैषैखेमः शक्रः शतमन्युदिवस्यतिः॥ ४५॥ सूत्रामागात्रभिद्विजीवा  
सर्वो ह्यत्रहाहवा॥ वास्तोष्यतिः सुरपतिर्वलारातिः शचीयतिः॥ ४६॥ जम्भमेदीहरि  
हयः स्वरागान्मुचिसदनः॥ सक्रन्दनो दुश्चरन्स्तुराघारामेघवाहनाः॥ ४७॥ आरुण  
लः सहस्राक्षजम्भुश्चास्तु स्यतु प्रिया॥ पुलोमजाः शचीन्द्राणीनगरीत्वमरावतः॥ ४८॥  
हयउच्चैः श्रवास्तोमातस्त्रिर्नन्दनं वनं॥ स्यात्प्रासादो वै जयन्तो जयत्रः पाकशासतिः॥  
४९॥ स्पेशवतो धुमातंगैरावणाधुमुवर्ध्नां॥ द्वादिनीवचमस्त्री स्यात्कुलिशंभिदुरं



अ.म ५ वि॥ श्रातकोटिः स्वरुशोभोदंभोलिरसनिर्दयो॥ ५० ॥ योमयातंविमानोत्प्रीतांराद्याः  
सुरर्षयः॥ स्यात्सुधर्मादेवसभाप्रीयूपममृतसुधा॥ ५१ ॥ मंदकिर्तिविद्यङ्गास्वर्गाः  
दीसुरदीर्घिका॥ मेरुः सुमेरुर्हमादीरत्नमानुः सुराललयः॥ ५२ ॥ पंचैतेदेवतरवो  
मंदारः पारिजातकः॥ संतानैकल्पहृक्षश्च पुंसिवाहरिवदनं॥ ५३ ॥ सतत्कुमारो वै  
धात्रः स्वर्चैद्यावश्चिनीसुतौ॥ नामत्यावश्चिनौदस्त्रावाश्चिनेयोवताचुभौ॥ ५४ ॥ त्वि  
योचरुष्यसरसः स्वर्चैश्चावशीसुखाः॥ हाहाहृश्चैवसाद्यागंधर्वास्त्रिदिवौकसां॥ ५५ ॥ गुरु  
५ ॥ अग्निर्वैश्वानरोवह्निर्वीतिहोत्रोदधन्तजयः॥ कृपीटयोनिर्ज्वलनोज्ञातवेदास्तनू  
५ ॥ उर्वशीमेनकाश्चात्रिसेनातिलोत्तमा॥ सुकेशीमंजुघोषाश्च कथान्तसारसा  
उर्वशी॥ ५६



नपात् ॥ ५६ ॥ चर्हिः शुष्मा कृष्णा वत्मा शोचिः केश उर्वधः ॥ आश्रया शोह द्रुतः ॥  
कृशानः पावको नलः ॥ ५७ ॥ रोहिता श्वा वायु सर्वः शिखा वाता शुभ्र क्षणः ॥ हिरण्य  
रेता हुत भुग्द हनो हव्य चाहनः ॥ ५८ ॥ सप्तार्चिर्दं मुनाः शुक्रश्चित्रमानुर्विभावसुः ॥ शु  
चिरपि तमोर्वस्तु या उच्यते वानलः ॥ ५९ ॥ बद्धे र्द्धयो ज्वाला लकी लावर्चिर्हेति शिखा त्वि  
यां ॥ त्रिषु सुलिङ्गैर्गोप्ति कणाः सत्तापः संश्रयः समौ ॥ ६० ॥ धर्मराजः पितृपतिः समवः  
ती परेत राट् ॥ कृतात्तो यमुना भ्राता समनो यमराट् यमः ॥ ६१ ॥ कालो र्दुधरः श्रावः  
देवो वै वस्वतोत्तकः ॥ राक्षसः कोणपः क्रथा क्रथा दोस्त्रप आसरः ॥ ६२ ॥ शत्रिं वरोरा

३५ कास्य निर्गता ज्वाला भू सिर्धु सित भस्मनि ॥ क्षरोर श्वा वरा वस्तु देवो यन हताशनः ॥



५ प्रकंपनो महावातोर्गं हा वातः सवृष्टिकः ॥ ४

अःम  
त्रिवरः कर्तुरो नित्यकथात्मजः ॥ यातुधानः पुण्यजनो नैर्मतो यातुरक्षसी ॥ ६३ ॥ प्रवेताव  
रुणाः पाश्रीयादशोपतिरपतिः ॥ श्वसनः स्पर्शनीयायुर्मातरिश्वासदागतिः ॥ ६४ ॥ य  
षदभ्योगंधहोगंधवाहानिलाशुगाः ॥ समीरमारुतमरुजगत्प्राणः प्राप्तासमीरणाः ॥  
६५ ॥ नमस्वदातपचनप्रवमानं प्रभंजनाः ॥ प्राणोऽपानसमानशोदानचानौववाः  
यवः ॥ ६६ ॥ नागकुर्मौककराः देवदुताधनेजयहृदि प्राणो गुडे प्राणः समानो नाभिस  
मस्थिता ॥ उदानकण्ठदेसस्याद्यानसर्वसरिराः ॥ शरीरस्याङ्गमेरं हेत्तरसीतुरयः  
स्यदः ॥ जयोथशीघ्रं त्वरितं लघुक्षिप्रमण्डितं ॥ ६७ ॥ सत्वरं च पलं तूर्णमचिलं वितः

गुरु  
५



माश्रुय ॥ सततेनारताश्रान्तसंतताविरतानिशं ॥ १० ॥ नित्यानवरताजलमप्यथाति  
शयोभरः ॥ अतिवेलभृशान्तर्यामिमात्रोद्भातनिर्भरं ॥ ११ ॥ तीव्रैकांतनितानिगा  
ठवाठहठानिव ॥ श्रीवैश्रीद्याद्यसत्वेस्याच्चिषेष्वांसत्त्वगासियत् ॥ १२ ॥ कुवेरस्त्वं  
कसखोयक्षराउगुह्यकेश्वरः ॥ मनुष्यधर्माधनदोराजराजोधनाधिपः ॥ १३ ॥ किन्नर  
शोचैश्रवणाः पौलस्त्योत्तरवाहनः ॥ यक्षैकपिंगैलचिलपाश्रीदपुण्यजनेः श्वराः ॥ १  
४ ॥ अस्योद्यानंयैत्ररथं पुत्रस्तुतलकूवरः ॥ कैलासस्थानमलकायूर्विमानं तुपुष्पक  
॥ १५ ॥ स्यात्किन्नरः किंमुरुषस्तुरंगचदतोमयुः ॥ निश्चिर्ताशेवधिर्भेदाः पद्मशंखाद



५३ विहाय सोपिना कोपि द्युरपि स्यात्तद्वयं ॥ ता ए पयो न्ती क्षं च मेघ धा च म ह विलो ॥ १० ॥  
योगे वर्ग ३५

अम योनिभेः ॥ १६ ॥ महापमश्च पमश्च शंसोमकरकहपौ ॥ मकुदकुदमीलाश्च खर्वश्च नि  
धीयो नव ॥ १७ ॥ यौ दिवौ द्वे स्त्रिया मध्व्यो मयुष्यश्च मन्वरम् ॥ तभो न्नरि क्षंग गन  
मनन्तं सुरवर्त्मखं ॥ १८ ॥ वियर्दि सुपदं वासु पुं स्यात्काश विहायसी ॥ १९ ॥ दिशस्तु क  
कुभः काष्ठाश्चाशश्च हरितश्च ता ॥ प्राच्य प्राची प्रतीत्यस्ताः पूर्वदक्षिणा पश्चिमाः ॥ २० ॥  
उत्तरादिगुदीची स्यादि श्यं तु त्रिषु दिग्भवे ॥ इन्द्रो वह्निः पितृपतिनैर्जंतो वरुणो मरुत  
॥ २१ ॥ कुबेर ईशः पतयः पूर्वादीनां दिशां क्रमात् ॥ ऐरावतः पुण्डरीको वामनः कुमुदो  
जतः ॥ २२ ॥ पुष्यदन्तः सार्वभौमः सुप्रतीकश्च दिगाजाः ॥ करिणोऽभ्रमुकपिलापिंगला

गुरु  
३

३५ अवाग्भवमवाची नमुदीची नमुदभवं ॥ प्रत्यग्भवं प्रतीची नंप्राची नंप्राग्भवं त्रिषु ॥ १॥



उपमाः क्रमात् ॥ ४ ॥ तासु कर्त्तुं श्रुतं त्रीं वा गता वा जना वती ॥ श्री वाचयं त्वपदिशो दिशो  
र्मध्ये विदिक स्थियां ॥ ५ ॥ अभ्यतं रालं तरालं च क्रवात् तं तु मण्डलं ॥ अभ्रं मेघो वारिवाह  
स्तनयितुर्वलाहकः ॥ ६ ॥ धाराधरो जलधरस्तडित्वा नारिदो मुहत् ॥ घनजीमूतमुदि  
रजलमुग्धमयो नया ॥ ७ ॥ कादम्बिनी मेघमाला त्रिषु मेघमये प्रिया ॥ सन्नितंगर्जितं  
मेघनिर्घोषैरमितादिषु ॥ ८ ॥ शोपाशतद्गदाहादिभ्यो रावत्यः क्षणा प्रभा ॥ तडित्सौ दम्बि  
नी विद्युच्चंचला च पला अपि ॥ ९ ॥ सृजंथुर्वज्रनिर्घोषे मेघज्ज्योतिरिस्मदः ॥ इन्द्रायुधं  
शक्रधनुस्तदेव जतुरो हितं ॥ १० ॥ हृदि च तद्विद्याते च ग्राहा वयस्य हौ समौ ॥ धारा मेघातः



अम आसारः श्रीकरोमुक्ताः स्मृताः ॥ ११ ॥ वर्षोपलसुकरकामेयछन्नेहिदुर्दिनं ॥ अंतर्दोष  
वधापुंसित्वंतर्दिरपवारणं ॥ १२ ॥ अपिधानंतिशधानपिधानाछादनातिव ॥ हिमांशु  
श्रंदमाश्रंदबुद्धुः कुमुदवांधव ॥ १३ ॥ विधुः सुधांशुः शुभांशुरोषधीशोनिशायति ॥  
अज्ञो जैवातकः सोमो म्लो मृगाकः कलातिथिः ॥ १४ ॥ द्विजराजः शशधरो नक्षत्रेशः श  
पाकरः ॥ कलातुषोडशो भागो विम्वो म्बो मण्डलं चिष्ट ॥ १५ ॥ भिन्नशकलखण्डेषु वापुं  
स्यर्द्धेर्द्धे समेशके ॥ चंडिका कौमुदी ज्योत्स्ना पुसादस्तु प्रसन्नता ॥ १६ ॥ कलैको कौलो  
रुनंचविहं लक्ष्मवल्लक्षणां ॥ सुखमा परमाशोभाशोभाकांतिद्युतिश्च विः ॥ १७ ॥ अ

गुरु

८



वश्पायस्तुनीहारस्तुवारस्तुहिंसंहिमं॥ प्रालेयंमिहिकावाथहिमानोहिमसंहतिः॥  
१८॥ श्रीतंगुणोतद्वदार्थःमुखीमःशिशिरोजडः॥ तुषारःश्रीतलःश्रीतोहिमःसप्रान्यलिं  
गकाः॥ १९॥ कुंभश्चोत्तानपादिःस्यारगस्मःकुंभसभवः॥ मैत्राचरुणारस्यैवल्लोपाः  
मुद्रासामिणि॥ २०॥ नक्षत्रमक्षभंतारातारकाण्डुवात्त्रियं॥ राक्षायण्योश्चिनीः  
त्यादिताराअश्वयुगश्चिनी॥ २१॥ राधाविशाखापुष्येतुसिध्यतिष्यै॥ अविषया॥ समाधनिः  
वासुःप्रोषपदाभद्रपदाःस्त्रियः॥ २२॥ मृगश्रीर्धर्मगशिरस्तस्मिन्तवाग्रहायणी॥ इ  
ल्लास्तच्छिरोदेशेतारकानिचसंतियां॥ २३॥ हहस्यतिःसुराचार्योगीष्यतिर्धिवरणाः



अम  
६

गुरु॥ जीव आंगिरसो वाचस्पतिश्चित्रशिखण्डिजः॥ २४ ॥ श्रुको दैत्यगुरुः काच्य उमना  
भार्गवः कविः॥ अंगारकः कजो भौमो लोहितागोमही सुतः॥ २५ ॥ रौहिणो यो बुधः सौ  
म्यसमौ शौरिश्च नैश्वरौ॥ तमस्तुराहः स्वर्भानुसौ हिकेयो विधुंतुदः॥ २६ ॥ सप्तर्षयो  
मरीच्यत्रिमुखाश्चित्रशिखण्डितः॥ राश्रीनामुदयो लग्नं ते तु मे षड्विषादयः॥ २७ ॥  
श्ररसूर्यो यमादित्यश्चादशात्मा दिवाकराः॥ भास्वराहस्कारवध्रप्रभाकरविभाक  
राः॥ २८ ॥ भास्वद्विभस्य सप्ताश्वहरिदश्वोस्मरश्मयः॥ विकर्तनार्कमातृणुमिहि  
रारुणायूषणाः॥ २९ ॥ शुमणिस्तरणिर्मित्रश्चित्रभानुर्विशो वनः॥ विभावसुर्ग्रहं प

गुरु  
६



तिल्लिषां पतिरहर्षति ॥ ३० ॥ भानुर्हसः सहस्रांशस्तपनः सचित्तारविः ॥ कमसाक्षीः  
जगन्मूलकबंधुस्त्रयीतनुः ॥ प्रद्योतनो दिनमणिः स्वद्योतनो लोकबोधवः ॥ इतो  
भागो धामनिधिश्चांशुमाख्यं जिनीयति ॥ ३१ ॥ मादरः पिंगलो दंडश्चाण्डोऽशोः पारिः  
योर्ध्रुवः ॥ शूरसूतोऽरुणोऽनूरुः काश्यपिर्गर्भो यज्ञः ॥ यमिवैषस्तु परिविरुपः  
सूर्यकमण्डलः ॥ किरणोत्तमयूखोऽमुगं भस्तिद्युगो धृष्ट्यायः ॥ भानुः करोमरीचिः  
स्त्रीपुंसयोर्दीधितिः स्त्रियां ॥ ३२ ॥ स्युः प्रभारुयुचित्तिदुभाभाश्च विद्युतिदीपयः  
॥ रोचिः शोचिरुमेक्षीवे प्रकाशोद्योतनातपः ॥ ३३ ॥ कोष्ठां कवोष्ठां मन्दोष्ठां



अःम

१०

कडुणांतिष्ठति॥ तिग्मंतीक्ष्णंखरंतदन्तगतव्यामरीचिका॥ ३५ ॥ कात्त्रोदि  
ष्टोप्यनेहापिसमयोप्यथपशतिः॥ प्रतिपद्येइमेस्त्रीत्येत्तदाद्यास्तिथयोदयोः॥  
॥ १ ॥ चत्त्रोदिताहनीवातुक्तीवेदिवसवामरौ॥ प्रत्यूषाहर्मुखंयत्प्रतुषमीअ  
पि॥ २ ॥ युषविभातंदेह्लीवेपुंसिगोसर्गइष्यते॥ प्रभातंवदिनांतैतुमायंसंध्यापित  
प्रसूः॥ आह्लापरह्लासंध्याह्लास्त्रिसंध्यामथशर्वरी॥ ३ ॥ तिश्नातिश्रीचितीरात्रिस्त्रि  
यामाक्षणाशक्षणा॥ विभावरीतसरिन्नोरजनीयमितीतमी॥ ४ ॥ तमिस्नातासमी  
रात्रीर्ज्यौत्स्त्रीयदिकयान्विता॥ आंगामिवर्तमानाहार्युक्तायांतिशिपक्षिणी॥ ५ ॥ गः

गुह

१०



गाराचं निशाचतः प्रदोषोरजनीमुखं ॥ अर्धरात्रं निशीथौ दौ दौ ग्रामप्राहसैसमौ ॥ ६ ॥  
सपर्वसंधिः प्रतिपत्पंचदश्यो र्यदतरं ॥ पक्षांतौ पचदश्यो द्वे पौर्णमासी तु पूर्णिमा  
॥ ७ ॥ कलाहीने सातुमतिपूर्णे राका निशाकरे ॥ अमावस्या त्वमावास्यादर्शः सूर्येन्दु  
संगमः ॥ ८ ॥ सादृशेन्दुः सिनीवालीमानशेन्दुकलाकृद् ॥ उपरागो ग्रहो राहु ग्रहेति  
द्वौ च पूषा च ॥ ९ ॥ सोपपञ्चोपरतो द्वावग्न्युत्पात उपाहितः ॥ एकयोक्त्या पुष्यवन्तौ दि  
वाकर निशाकरौ ॥ १० ॥ अष्टादशानि मेषास्तु काष्ठात्रिंशत्तु ताः कलाः ॥ तास्तु त्रिंशास्त  
रास्तेतुमुहूर्ता द्वादशास्त्रियाः ॥ ११ ॥ तेतुत्रिंशदहोरात्रः पक्षेस्तेदशपंचरात्रे ॥ पक्षौ पूर्वापरौः



अःम  
॥

शुक्लशौ मासस्तु नावभौ ॥ १२ ॥ दौदौ माघादि मासौ स्यादतु सैरयनं त्रिभिः ॥ अथ ते  
द्वे गतिरुदग्दक्षिणार्कस्य वत्सरः ॥ १३ ॥ समरात्रिदिवे काले विषुवद्विषुयं च तत् ॥ पुष्ययु  
क्ता पौर्णमासी पौषी मासे तु यत्र सा ॥ १४ ॥ ताम्ना स पौसा माघाद्याश्चैव मेकादशा परे ॥ मा  
गशीर्षे महा मार्ग आग्रहायणिकश्च सा ॥ १५ ॥ पौषे ते षट्सहस्रौ द्यौतपामाद्ये थफालगु  
ने ॥ स्यात्तपस्यः फालगुनिकस्याश्चैत्रैत्रैको मधुः ॥ १६ ॥ वैशाखे माघवोराधो ज्येष्ठे शुक्रः  
शुचि त्वयं ॥ आषाढे आवरो तु स्यान्नभाः आवणिकश्च सः ॥ १७ ॥ सुर्तमस्य प्रौष्ठपदः  
भाद्रभाद्रपदाः समाः ॥ स्यादाश्चि न रषो प्याश्च युजापि स्यात्तु कार्तिके ॥ १८ ॥ बह्वर्लो जौका

गुरु  
॥



नि कि कौ हे मंतः शिशिरोत्थ्रियां ॥ व सं ते पु ष्य समय मुर मि र्णी ष ड ष क ॥ १२ ॥ नि दा घ डः  
षो ॥ प ग म ड षा र्त्त षा ग म स्त षः ॥ स्त्रिया प्रा हृ स्त्रिया भू म्नि च र्वा अथ शर स्त्रिया ॥  
२० ॥ ष ड मी स त वः पुं सि मा र्गा दी नां यु गै क्र मा त ॥ सं व त्स रो व त्स रो द्यो हा य नो ह्यी शर  
त्स माः ॥ २१ ॥ मा से न स्या द हो रा त्रः पै शो व र्षे र्गा दै व तः ॥ दै व यु ग स ह स्त्रे द्ये वा तः क ल्यो तु  
तौ नृणा ॥ २२ ॥ म न्त्रं त रं तु दि व्या नां यु गा नां मे क स प्र तिः ॥ सं व त्रः प्र लयः क ल्यः श यः क  
ल्यां त इ त्या पि ॥ २३ ॥ अ स्ती पं क पु मा न्या प्रा षा पं कि लि ष क ल्म षा ॥ क लु षं ह त्रि तै तो घः  
मं हो रु रि त दु ष्क तं ॥ २४ ॥ स्या द्ध र्म स त्रि यां पु ण्य श्रे य सी सु क्त तं ध षः ॥ सु त्यो ति प्र म दो ह



अम

१२

संप्रमोदमोदसंमदां॥ २५ ॥ स्यादानंदधुरानंदः शर्मशातसुखानिव॥ श्वः श्रये संशिवंभ  
इंकल्याणं मङ्गलं शुभंम्॥ २६ ॥ भावुकं भविकं भव्यं कशालं क्षेममस्त्रियाम्॥ शस्तं चा  
थ त्रिषु द्वयोः पापेण सुखानिव॥ २७ ॥ मतस्त्रिकामचर्चिका प्रकाणुमुद्यतश्च जौ॥ प्रः  
शस्तवाचकान्यमून्यपः शुभावहोचधिः॥ २८ ॥ दैवं दिष्टं भागधेयं भाग्यं स्त्रीनियतिर्वि  
धिः॥ हेतुर्नाकारणं बीजं निदानत्वादिकारणं॥ २९ ॥ क्षेत्रज्ञात्मा पुरुषः प्रधानं प्रकृति  
स्त्रियाम्॥ विशेषः कालिकोत्रस्था गुणाः सत्त्वं रजस्तमः॥ ३० ॥ जनुर्जननजन्मानि जनिरु  
द्रवः॥ प्राणी तु चेतनो जन्मी जन्तु जन्तु शरीरिणः॥ ३१ ॥ जातिर्जातवसामानो व्यक्तिस्तथ

गुरु

१२



चि

गात्मजा॥ नंतुवेतो हृदये स्वांतं हन्मानसं मनः॥ ३२ ॥ उद्धिर्मनीषाधिषणाधीः प्रज्ञाशेमु  
षीमतिः॥ प्रेक्षोपलब्धिश्चित्तं चित्युतिपञ्चप्रिवेतनाः॥ १ ॥ धीर्धोरणावतीसेधासंक  
ल्पः कर्ममानसं॥ अवधानं समाधानं प्राणिधानं तथैव च॥ २ ॥ विज्ञानो गोमनस्कारश्च  
र्चासंस्था विचारणाः॥ विमर्शो भावना चैव वासना वनिगयते॥ ३ ॥ अथाहारस्तर्क उहो  
विचिक्किता तु संशयः॥ सन्देहश्चापरो वाथ समौ निर्णयति श्रयो॥ ४ ॥ मिथ्या इष्टिः  
नोस्ति कजाया पादो दोहविंतनं॥ समौ सिद्धांतरादात्तौ अंतिर्मिथ्यामतिभ्रमः॥ ५ ॥ सं  
विदा गूः प्रतिज्ञानं नियमाश्रयसंश्रयाः॥ अंगीकाराभ्युपगमप्रतिश्रवसमाधयः॥ ६ ॥



अम मोक्षेभिर्ज्ञानमन्यत्र चिज्ञानं शिष्यशास्त्रयोः ॥ मुक्तिः केवल्यनिर्वाणश्रेयोनिःश्रेयसाः म  
१३ तं ॥ १ ॥ मोक्षोऽप्रवर्गोऽथाज्ञानमविद्याहंमतिः स्त्रियोः ॥ रूपं शब्दो गंध रस स्पर्शश्च विषया  
अमी ॥ २ ॥ गोवरा इन्द्रियार्थाश्च हृषीकं विषयीन्द्रियं ॥ कर्मैन्द्रियस्तु पाप्यादिमत्तो नैवा  
दिषीन्द्रियं ॥ ३ ॥ तु चरुस्तृकषायोऽस्त्री मधुरोऽलवणः कटुः ॥ तिक्तोऽम्लश्च रसाः पुंसितद्व  
त्सुषडमीत्रिषु ॥ ४ ॥ विमर्शोऽथैपरिभला गंधेन नमनोहरे ॥ आसोदः सोतिनिर्हारी वा  
चलिंगत्वमागुणात् ॥ ५ ॥ समाकर्षी तु निर्हारी मुरनिर्वाणतर्पणः ॥ इक्षुं गंधिः सुगंधिः  
स्यादो मोदी मुखवासनः ॥ ६ ॥ पूति गंधिस्तदुर्गंधो विस्त्रस्यादास गंधियं तं ॥ शुक्लशुभ

गुरु

१३



शुचि श्वेत विशद श्वेत पाण्डुराः ॥ १३ ॥ अथ दानः सितो गौरो वल शोध च लोर्जनः ॥ हरिण  
पांडुरः पांडुरीष त्पाण्डु स्तुधूसरः ॥ १४ ॥ कृशो नील सित श्याम काल म्याम लमेव का  
पीतो गौरो हरि डा नः पाला शो हरितो हरितः ॥ १५ ॥ रोहितो लोहितो रक्त शोणः कोकः  
नद छविः ॥ अथा कृश गस्तु रुण श्वेत रक्त स्तु पाटलः ॥ १६ ॥ श्यावः स्यात्कपिलो शोध  
अधूम लो कृशा लोहितैः ॥ कडोरः कपिलः पिंग पिंग लो श गौ कडु पिंग लौ ॥ १७ ॥ वि  
वं किमीर कल्माष शवलै ता श्व कर्तुरे ॥ गुणो शुक्लादयः पुंसि गुणिलिं गास्तु तदति  
॥ १८ ॥ श्रुतिः ॥ आत्मी तु भारती भाषा गोर्वा गृवाणी सरस्वती ॥ व्याहार उक्तिर्लपितं भाषितं



अःम

१४

वयनं वयः॥ १ ॥ अथ भंशोपशब्दः स्याच्छास्त्रेशब्दस्तुवाचकः॥ तिउ सुषंतवयोवाचः  
क्रियावाकारकान्विता॥ २ ॥ श्रुतिः स्त्रीवेदआम्नायस्त्रयो धर्मस्तुतद्विधिः॥ स्त्रिया मूक्ता  
मयजुषी इति वेदास्त्रयस्त्रयो॥ ३ ॥ शिष्येत्यादि श्रुतेरंगमोकारपुण्यौ समौ॥ इति हास  
ः पुरावत्तः मुदाज्ञाद्यास्त्रयः स्वरः॥ ४ ॥ अतिविक्षीकीदणुनीतिस्तर्कविद्यार्थशास्त्र  
स्त्रयोः॥ आख्यापिकोपलब्धार्थाः पुराणं पंचलक्षणां॥ प्रबंधकल्पनाकथाः प्रवः  
झिकाप्रहेलिका॥ स्मृतिस्तु धर्मसंहिता समाहतिस्तु संग्रहः॥ समस्यातु समासाः  
थार्किके वदन्ती जनश्रुतिः॥ वार्ता प्रवृत्तिर्हतात्त उदत्तः स्यादथाक्षयः॥ आख्या के अभिः

गुरु

१४



धानं वनामभेयं वनामव॥ इति राकारणा कानं संहतिर्वृद्धमिः कृता॥ विवादो व्यवहारः  
स्यादुपन्यासस्तुवाञ्जुखः॥ उपोद्घात उदाहारः श्रपनं श्रपथः पुमान्॥ प्रश्नो नुयोगः  
एच्छाव प्रतिवाक्योत्तरसमे॥ मिथ्यामियोगोभ्याख्यानमथ मिथ्यामिश्रं सनं॥ अभि  
शापः प्रणादस्तु शयः स्यादनुशासनं॥ यशः कीर्तिः समज्ञावस्तवः स्तोत्रं स्तुतिः स्तुति  
॥ ओमेति तं द्विस्त्रिरुक्तमुच्चैर्घुं शतुघोषणा॥ काकुः त्रिघोषिकाशः शोकभीत्याः  
दिभिर्धने अवर्णाक्षेपनिर्वाहद्विरीयादापवादवत्॥ उपकोशो गुणसावकत्सानिः  
न्दावगहेण॥ पारुष्यमतिवादः स्याद्वर्त्मनं त्वपकारगीः॥ यः सनिन्द उपालेभस्तत्र स्यात्



चोद्यमाक्षेपाभिधेगोशापाके। शो दुरेषणा॥ अस्त्रीचापः चतुःश्लाघाप्रमृगान्मिथ्याविकथनं

रिभाषणा॥ तत्रत्याक्षारणाद्यः स्यादाकोशो मैथुनं प्रति॥ स्यादाभाषणमात्रापः प्रला  
पोनर्थकं च॥ अनुलापो मुहूर्त्तभाषाविलापः परिदेयनं॥ विप्रलापो विरोधोक्तिः सं  
लापो भाषणमिथः॥ सुप्रलापः सुवचनमपलापस्तुतिरुच्यते॥ संदेशवाग्याविकं स्या  
दाग्नेदास्तुत्रिषूतरे॥ अष्टमीवागकल्याणी स्यात्कल्याणशुभात्मिका॥ अत्यर्थमधु  
रं सौत्वं संगतं हृदयंगमं निबुरं परुषं ग्राम्यमश्लीलं सुनृतं प्रिये॥ सत्येथ संकुलः  
क्षिप्रपरस्परपराहते॥ लुप्तवर्णपदं च निरस्तं चरितोदितं अवृत्तं सनिष्ठीवः  
मवदं स्यादनर्थकं॥ अनक्षरमवागं स्यादाहृतं तु मपार्थकं॥ अथ श्लेषमविम्वयं  
सालुंठनं तु सोल्मासंभाषितं कूजितं॥ आव्यं हृद्यं मनोहारि विस्पष्टं प्रकटोदितं॥ वा

गुरु

१५



वितथं त्वनृतं वचः॥ सत्यं तथ्यं मृतं सम्यगमूनि त्रिषु तत इति॥ शब्दे निनादनि नदधः  
निधानं रवस्वनाः॥ स्थाननिर्घोषनिर्झादनादनि स्थाननिस्वनाः॥ आरवा राव संराव वि  
शवा अथ मर्मरः॥ स्थानिते सस्त्रपर्णानां भूषणानां तु सिंजितं॥ निष्काण निष्काणकाणा  
काणकाणानमित्यपि॥ वीणायाः कृणोते प्रादेः प्रकाणा प्रकाणादयः कोला हलः कल  
कलस्तिरश्वां वासितं रुतं॥ स्त्रीप्रतिश्रुत्प्रतिधानं गीतं गानमिमं समे॥ निषादं र्षं भगा  
धारषजमध्यमधैवताः पंचमश्चेत्यसी सप्ततंत्री कंठोत्थिताः स्वराः॥ का कली तु कले  
सूक्ष्मे धनौ तु मधुरा सुरे॥ कलो मन्दस्तु गंभीरे ता लोत्पुञ्चैस्त्रयं त्रिषु॥ समन्वितं तल्य  
नृणां मुर निमग्नस्यो द्वाविंशतिविधो ध्वनिः॥ समं द्रु कंठमध्यस्थस्तारस्तिरसि गीयते॥



जः म स्वेकनालोवीणातुवर्गीकी॥ पंचिवीमातुतत्रीभिः सप्तभिः परिचादिनी॥ ततंवीणा  
१६ दिकंवाद्यमानं मुरजादिकं॥ वंशपादिकं तु सुषिरंकां स्यात्तालादिकं घनं वतुर्विधं सि  
दंवाद्यंवादिचातोनाद्यमकं॥ मृदंगा मुरजाभेदास्त्वंकपालिं गोष्ठकास्त्रयः॥ स्याद्यथाः षट्  
होठक्काभेरीस्वीडुं दुमिप्रमानः॥ आनकः षट् होस्त्री स्यात्कोलोवीणादिवादनं॥ वी  
णादण्डः प्रवालः स्यात्कडुभस्तुप्रसेवकः॥ कोलावकस्तुकायोदुपनाहोनिबंधनं॥  
वाद्यप्रभेदाडमरुमहुं डिडिमरुर्जराः॥ मर्दलः पणवो न्येवनतर्तकीलासिकेसमे॥  
चिलं वितंडुतं मध्यांतत्त्वमोघो घनं क्रमात्॥ नालः कालक्रियामातंलयः साम्यमथा



स्त्रियां॥ नारु वंनरुनं नाद्यं लास्यं नृत्यं वनतर्जनं॥ तौर्यं क्रिकं नृत्यं गीतं वाद्यं नाद्यमिदं  
भयं॥ भुकुंशश्च भुकुं सश्च भुं कुं सश्चेति तर्तके॥ स्त्रीवेषधारी पुरुषो नाद्योक्तौ गणिः  
काञ्चकाः॥ भगिनीपतिरावूत्रैः भावो विद्वानथावुः कः॥ जनकोपुत्रः राजस्तु कुमारो भ  
र्तृदारकः॥ राजा भद्रश्चो देवस्तत्सुता भर्तृदारिका॥ देवीकृताभिषेकायामितरासु  
वहिनी॥ अग्रतारण्यमवधो कौ राजश्यालस्तुराष्ट्रियः॥ अंवा माताथवा लास्याद्यासुरा  
र्यस्तुमारिषः॥ अंतिका भगिनी ज्येष्ठा निष्ठा निर्वह न सं मे॥ ह एते हं ने ह ला कौ ने नी वां देः  
टीं सखी प्रति॥ अगहारे गविक्षे पोचं जका भित्तयो समौ॥ निहने त्वं गे सत्वाभ्यां द्वे वि



अःम

१७

स्वांगिकसात्विके॥ शृंगारवीरकरुणाद्रुतहास्यभयानकाः॥ वीभत्सरौदेवरसाः शृंगारः  
शुविरुज्जलः॥ उत्साहवदं नोवीरः कारुण्यं करुणाद्युगा॥ रूपपादयातुकं पास्यादनुक्तो  
शोण्यथोहलः॥ हासो हास्यं ववीभत्सं विहृतं त्रिषिदं हयं॥ विस्मयोऽद्रुतमाश्चर्यं चित्रः  
मध्यमैरव॥ दारुणं भीषणं भीष्मघोरं भीमं भयानकं॥ भयंकरं प्रतिभयं रौडंतूः  
ग्रममीत्रिषु॥ वतुदंशदरत्रासौभीतिभीसाधसंभयं॥ विकारो मानसो भावो नुभावो  
भावबोधकः॥ गर्वोभिमानो हंकारो मानश्चित्रममुन्नतिः॥ अनादरः परिभावः परि  
भावस्तिरस्त्रिया॥ रीढावमाननावहा वहेलमसूक्ष्मं॥ मंदाक्षं द्रोख्यपात्रीडाल

गुरु

१७

दर्पोवलेपोवष्टुभश्चित्तोदेकः स्मयोमदः॥ २



ज्ञात्वा पत्र पान्यतः॥ शान्तिस्तितिक्षाभिधानुपरस्वविषये स्पृहा॥ अशान्तिरीर्ष्यासू  
यातुदोषारोपो गुणोऽपि॥ चैरंविरोधो विद्वेषो मन्युशोकौ तु शुकस्त्रियां च दितेः  
पश्चात्तापो नृनां यश्च विप्रतीसार इत्यपि॥ कोपकोधामर्षशेषप्रतिघातदुः  
खौ स्त्रियो॥ श्रुतौ तु चरितेशीलमुन्मादश्चित्तविभ्रमः॥ प्रेमानाप्रियताहादं प्रेमस्ने  
होऽथ दोहदसौ द्वयोः॥ इच्छाकाक्षां स्पृहेहातृत्वाच्छालिप्सा मनोरथः॥ कामो मित्रा  
पक्षर्षश्च सेमयलालसा द्वयोः॥ उपाधिर्नाधर्मचिंता पुंस्याधिर्मानसीव्यथा॥ स्याच्चिंता  
स्मृतिराध्या नमुक्ता एतौ कलिते समे॥ उत्साहोऽथ वसायात्सवीर्यमतिशक्तिभाक्॥ क

र्थः



अःम

१८

पटोस्त्रीव्याजदंभोपधयश्चमकैतवे। कुत्सतिनिर्झतिःशाद्येप्रमादोनवधानता॥ कौ  
तूहलं कौतुकं वक्रतुकं वक्रतूहलं॥ स्त्रीणां विलासविद्यो कविभ्रमाललितं तथा॥ हे  
लालीलेन्यमीहावांक्रियांशंगारभावजाः॥ इवकैलिपरीहासाः कीडाखेलावनमं व॥  
व्याजोपदेशोलक्षं वकीडाखेलावकुर्दतं॥ घर्मो निराद्यः स्वेदः स्यात्पुलयो नष्टवेष्टः  
ता॥ अवहिस्थाकारगुप्तिः समौ संवेगसंभ्रमौ॥ स्यादाद्युरितकंहासः सोत्प्रासः सम  
नाकस्मितं॥ मध्यमं स्याद्विहसितं शोभां शोभो महर्षेण॥ क्रंदितं रुदितं कुसंजं भस्नु  
त्रिषु जंभणं॥ विप्रलेभो विसंवादोरिगणं स्वलतं संभे॥ स्यान्निशायनं स्वापः स्व

गुरु

१८



प्रसंवेश इत्यपि॥ तं नी प्रमी ला भ कुटि भुं कुटि भुं कुटिः त्रियः॥ अहसिः स्यादसौ स्ये  
क्षिण संमिद्धि प्रकृतौ त्विमे॥ स्वरूपं च स्वभावश्च निसर्गश्चाथ ये पथः॥ कं पोथ शराः  
उरु र्धो मह उरु व उ त्सवः॥ ॥ अधो भुव त पा ताल च ली स म र सा त लं॥ ना ग लो कोः  
थ कुहरं शुषिरं विवरं विलं॥ छि प्रंति र्वाथ तं रो कं रं धं श्रु भुं व पा शुषिः गतां वटौ भुवि  
श्रु भुं सरं धं शुषिरं त्रिषु॥ अंध कारो म्रियां ध्या तं त मि खं ति मि रं त मः॥ ध्यां ते गा रु न्ध त  
म सं क्षी रो व त म सं त मः॥ विष्व क्तं त म सं ना गाः का ड वे या स्त दी श्र रा॥ श्रो षो त तो वा  
मु कि स्तु स र्प रा जो थ गो न से ति लि त्सः स्या द ज ग रे स यु र्वा ह स इ त्यु भौ॥ अ ल ग र्द्ध ज ल



लेलिहानोदिसनेगोकराः कंचुकीतथा॥ कंभीनसः फणाधो हरिभोगवरस्तथा  
अहः शरीं भोगस्पादाशीरप्यहिददिकः॥१॥

अ.म

१८

व्याजलव्यालः समौराजिलडुंडुभौ॥ सालुधा<sup>कोला</sup>तुलाहि निर्मुक्तो मुक्तकंचुकः॥ सपः यदाकृ  
जंगो भुजंगोहि भुजंगमः॥ आशीविषो विषधरश्च कीव्यालः सरीसृपः॥ ऊएली गूढयाः  
संशुश्रुयाः काकोदरः फणी॥ दर्वी करोदीर्घयष्टोदंदशूकोविलेशयः॥ अरगः पन्नगोभो  
गीजित्प्रगः पन्ननाशनः त्रिष्या<sup>कोला</sup>हेयं विषास्यारिफटायांतु फणादयो॥ समौ कंचुर्कः  
निर्माकौ श्वेदस्तु गरलं विषं॥ पुंसि लीवेव काकोलकालकूटहलाहलाः॥ सौराष्ट्रिकः  
सौलिके केयो प्रसपुत्रः प्रदीपनः॥ दारदोवत्सनाभश्च विषभेदाअमीतया॥ विषवेद्यो  
जोगलिकोव्यालयाहोहि मुणिकः॥ म्यान्नारकस्तुतरकोतिरयो दुर्गतिः स्त्रियां॥ तद्देदास्त

गुरु

१८



पतावीचिमहारौरवरौरवाः संध्यातः कालसूत्रैवेत्याद्याः सत्त्वास्तु नारकाः ॥ अतावेतरः  
 गीसिंधुः स्यादलक्ष्मीस्तु निर्जतिः ॥ विष्टिराजुः कारणा तु या तता तीव्रवेदता ॥ पीडावाधा  
 यथाहः खममनस्यं प्रसूतिजं ॥ स्यात्कृष्णकुक्षुमांतं त्रिष्यं मेघागामियत् ॥ <sup>सिंधुः</sup> ~~सिंधुः~~ सिंधुः  
 दोधिरकूपारः पारावारः सरित्यतिः ॥ उदन्वातुदधिः सिंधुः सरस्यान्मागरोर्णवः ॥ इत्था  
 करो जलनिधियादः पतिरप्यपतिः ॥ तस्य प्रभेदाक्षीरोदोलवणोदस्तथापरे ॥ आपः स्त्री  
 भूम्नि वार्वा रिसलिलं कमलं जलं ॥ ययः कीलालममं तं जीवतं भवतं कवंधमुदकं पाः  
 थः पुष्करं सर्वतोमुखं ॥ अंभोर्गता यपादीयतीरक्षीरमुसंवरं ॥ मैद्यपुष्पं घनरसत्वि



अःम

२०

पुद्गे आया ममयं॥ भंगत्तरंगदुर्मिर्वास्त्रियां वीतिरथोर्मिषु॥ सहस्रश्रोलकश्रोलोस्या  
दावर्त्तो ममसाभ्रमः॥ यषंति विंदुयषताः पुमांसो विपुषः स्त्रियः॥ चक्राणि पुटभेदाः स्युः  
भ्रंमाश्रजलनिर्गमाः॥ कूलं रोधश्च तीरवप्रतीरंतं तं त्रिषु य॥ पाशवारे परावीचीतीरेषा  
त्रंतदत्तरं॥ द्वीपोऽस्त्रियामंतरीयं यदंतवीरिणास्तटं॥ तोयोऽस्थितंततुलिनं मैकतंसिक  
तामयं॥ निषद्वरस्तु जंवालः पंकोऽस्त्रीसादकदमौ॥ जलोच्छ्वासाः परीवाहाः कूपकास्तु वि  
दारकाः॥ नाव्यंत्रिलिंगं नौ तार्यास्त्रियां नौ स्तराणि स्तरिः॥ उडुपंतुप्रवः कूलः स्नातो मृग  
रशां स्वतः॥ आतरस्तरपण्यं स्यादोणीकायां उवाहिनीसां यात्रिकः पोतवणिः करणीधार

गुरु

२०



स्तुनाविकः॥निषामकाःपोतवाहाःकूपकोगुणस्रक्षकः॥नौकादणुःक्षेपणीस्यादरित्रंकेति  
यातकः॥अभिःस्त्रीकायकुहालःसेकपात्रतुसेवतं॥यानपात्रतुपोतोच्चिभवेत्रिषुस  
मुंदियम्॥सामुदिकोमनुष्याच्चिजातादौनौसमुदिको॥लीचेर्द्धनावंताबोर्द्धतीतनौकेः  
तिनुत्रिषु॥त्रिषागाधाप्रच्छन्तोर्द्धःकलुषोतच्छाविलः॥तिम्नंगभीरंगभीरसुत्तानंत  
द्विपर्ययो॥अगाधमतलस्यशौकैवर्तदासधीवरौ॥आनायःपुंसिजालंस्याच्छृणुसूत्रं  
वित्रकं॥मत्स्याधातीकुवेणीस्याद्वडिशंसत्स्यवेधनं॥यथुरोमाकषोमत्स्यामीनोवैशा  
रिणोएतजः॥विशालःशकुलीबाधयडुकःशकुलार्भकः॥सहस्रदंष्ट्रुःपाठोतडुलूपीः



३० कूर्मकमठकच्छेपे॥ ग्राहो वराहो  
नक्रस्तु ३

अम श्रीकेशुः समौ॥ नलमीनश्चित्रिचिमः प्रोष्ठीतुसफरीदयोः॥ शुद्धाणुमत्स्यसंघातः पोता  
२१ धानमथोज्ज्वलाः॥ रोहितो मद्गुरः शालोराजीवः शंकुलक्ष्मिभिः॥ तिमिंगिलादयश्चाथया  
दांसिजलजंतवः॥ तद्भेदाः शिशुमारोदंशंकवोमकरादयः॥ स्यात्कुलीरः कर्करकः कुंभी  
रोथमहोलता॥ गणूपदः किंचुलको निहाका गोधिकासमे॥ रक्तयातुजलौकायां त्रिः  
यां भूमिजलौकसः॥ मुक्तास्फोटः खियां शुक्तिः शंखः स्यात्कुंवरत्रियौ॥ शुद्धशंखाः शं  
खनखाः शंकुकाजलशुक्तयः॥ मेके मणूकवर्षाभूः सालूरप्रवदईशः॥ शिलीगणूपः  
दीमैकीवर्षाभ्वीकमठीदुलिः॥ मद्गुरस्यप्रिया शंगीदुर्नामा दीर्घवोकोशिका॥ जलश

गुरु  
२१



यो जलाधारस्तत्रागाधजलोद्भूतः॥ आहावस्तु निधानं स्यादुपकुपजलाशये॥ पुंस्येवोक्षप्र  
हीकूपउदपानंतु पुंसिवा॥ नेमिस्त्रिकास्यवीणाहो मुखबंधनमस्ययत्॥ पुष्करिण्योतु  
खातं स्यादाख्यातं देवखातकं॥ यद्भाकरस्तडागोस्त्रीकासारः सरसीसरः॥ विश्रान्तः पः  
त्वलं चाल्यसरोवापीतुदीर्घिका॥ खेयस्तुपरिषाधारस्तं भसां यत्रधारणं॥ स्यादालवाल  
मावालमावापोथनदीसरित्॥ तरगिनीशैवलिनीतरिनीद्रुदिनीधनी॥ स्वातस्यती  
दीपवतीस्त्रवतीनिम्नसूर्यि॥ कालिंडीसूर्यि॥ गायगा॥ गंगाविष्णुपदीजद्रुतनयासुरनि  
म्नगा॥ भागीरथीत्रिपथगाविष्णोभाभीष्मसूर्यि॥ कालिंडीसूर्यतनयायमुनाशमः॥



अम  
२२

नस्यसा॥ रेवातुनर्मदासोमोद्वामकरैकन्यका॥ करतोयामदानीरावकुवाशैतवाहि  
नी॥ सितदुस्तुदः स्याद्विषाशातुविषादस्त्रियां॥ श्रोतोहिरण्यपादः स्यात्कुल्यान्याक्ष  
त्रिसासरीत्॥ सरावतीवैत्रयतीचंद्रमागोसरस्वती॥ कावरीसरितो न्याश्च संभदः सिं  
धुसंगमः॥ दयोः प्रणालीपयसः पदव्यां त्रिषुतूतरे॥ देविकायां सरस्वांतु भवेदाविक  
सारयो॥ सौगंधिकंतु वक्त्रां रहस्रकं रक्तसंधकं॥ स्यादुत्पलं कुवलयमथ नीलांजना  
व॥ इंदीवरं नीलेस्मिन्मते कुमुदकैरवे॥ सालूकमेषां कंदः स्याद्धारिणी तु कुंभिका  
॥ जलनीली तु शैवालं शैवलोथ कुमुदती॥ कुमुदिन्यां नलिन्यां तु विमिनी पद्मिनी च॥

गुरु  
२२



खा॥ वायुं सिपयं नलिनमरविंदं महोत्पलं॥ सहस्रपत्रं कमलं शतपत्रं कुशोदयं॥ पं॥  
केरुहं तामरं संसारं संसरसीरुहं॥ विमलपुष्पं राजीवपुष्करं भोरुहानिव॥ पुण्डरीकं सि  
तां भोजमथ रक्तसरोरुहे॥ रक्तोत्पलं कोकनदं नाला नालमथास्त्रियां॥ मृणालं विम  
लपुष्पादिकदंबेखण्डमस्त्रियां॥ करहाटः शिफाकदः किंजल्कः केशरोस्त्रियां॥ संव  
र्तिका नयदलं वीजकोषो वराटकः॥ उक्तं सर्वेषां सदिकालधीशब्दादि सनायकं॥ वा  
तालभोगिनस्केवारिबैषावसंगतं॥ इति॥ इत्यमरसिंहकृतं नामलिङ्गानुशासनेः स्वध  
रादिकाण्डः प्रथमः संगस्य सप्तमः अर्थितः॥ स्तुतिः॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥



1971

गुजराती भाषा

अम

२३

मार्च

शुक्र

१९७१

गुजराती भाषा

१९७१

१९७१

गुजराती भाषा

गुजराती भाषा

गुजराती भाषा

गुजराती भाषा

गुजराती भाषा

गुजराती भाषा

१९७१

गुजराती भाषा

१९७१

गुजराती भाषा